

SZABVÁNYOSÍTÁS

Az ISO és az IEC alapszabályai

Az ISO /International Standard Organization/ és az IEC /International Electrotechnical Commission/ és más nemzetközi szervezetek kapcsolataiban egyre inkább előtérbe került a szabványügyi tájékoztatás kérdése és olyan tervezet kidolgozásának szükségessége, amely kielégítő módon összefoglalja és szabályozza az általános követelményeket, meghatározza a tájékoztatás tartalmát, formáját egy szabványról vagy a szabványok csoportjairól, továbbá felméri és elemzi az ilyen irányú igényeket. A szabványosítás elért színvonala, valamint a megfelelő tájékoztatás a szabványokról igen nagy szerepet játszik a törvényhozási és szabályozási feladatok megkönnyítésében, és ezt a tényt egyre szélesebb körben ismerik el mind a nemzeti hivatalos szervek, mind a különböző nemzetközi szervezetek.

Ha áttekintjük az ISO és az IEC, valamint tagjaik szabványosítási munkálatait, amelyek a szabványokról történő tájékoztatással kapcsolatosak, ezek két mozzanatra oszlanak. Egyrészt közzétettek egy 10 pontból álló alapvető szabályozási előírást - Reference to Standards címmel - másrészt, együttműködve a hivatalos nemzeti szervekkel, keresik azokat az eljárásokat és módozatokat, melyek a szabványügyi tájékoztatás egységes formáit - a 10 pont alapján - a gyakorlatban is elfogadottá és alkalmazottá teszi.

Az alapszabály 10 pontja röviden a következő.

1. Az ISO és IEC, felkérésre, megkülönböztetett figyelemmel kíséri és megfelelő adatszolgáltatással segíti mindazoknak az intézményeknek és szervezeteknek munkáját, melyek szabványokkal kapcsolatos törvényhozással, ill. szabályozással foglalkoznak /az ISO és IEC tagországok részére a nemzeti hivatalos képviselő útján/.
2. A nemzeti szabványosítási bizottságok, küldöttségek képviselik teljes joggal a helyi érdekelteket: hivatalos és társadalmi szerveket, gyártókat, közvetítőket és felhasználókat.
3. Az ISO és IEC műszaki bizottságok igyekeznek a nemzetközi szabványokat úgy előkészíteni, hogy ezek figyelembevételével a hivatalos törvényhozói és szabályozási munkában a lehető legszélesebb körben biztosítható legyen.
4. Az ISO és IEC tagállamoknak a rendelkezésre álló nemzetközi szabványokat a legsürgősebben össze kell hasonlítani a saját területeiken érvényben lévő nemzeti szabványokkal, és ha különbségek indokoltá teszik, a nemzeti szabványokat módosítás céljából felül kell vizsgálni.
5. Új helyi ill. nemzeti szabványok kialakításánál a hivatalos

nemzeti szervezeteknek - ISO/IEC tagoknál a nemzeti képviselőnek - törekednie kell, hogy az új nemzeti szabvány megfeleljen a nemzetközi előírásoknak; lehetőség szerint ajánlatos a teljes ISO/IEC szabvány adaptálása.

6. Ha a nemzeti képviselőnek vagy egyéb intézményeknek a szabályozási munkához szüksége van valamely nemzetközi szabványra, azt közvetlenül vagy a nemzeti képviselő útján kérheti az ISO ill. IEC-től. Ezek adatokat szolgáltatnak azokról a munkálatokról is, melyek éppen folyamatban vannak.

7. Ilyen esetekben a nemzeti képviselő stb. megegyezés alapján bizonyos időre tartózkodhatnak a szabályozási tevékenységtől, amíg a vonatkozó nemzetközi szabvány elkészül vagy átdolgozás alatt áll.

8. Az érdeklődő nemzeti képviselő felajánlhatja segítségüket és részvételüket a közös szabványosítási munkához, amelyben más küldöttekkel együtt meghívás alapján részt vehetnek.

9. Amely tárgyban ill. témában van nemzetközi szabvány, a nemzeti szabvány nem állhat ezzel ellentétben.

10. A nemzeti és nemzetközi szabványok állandóan a gyakorlat és a műszaki fejlődés hatása alatt állnak, ha szükségesnek mutatkozik, a revíziót és módosítást késedelem nélkül végre kell hajtani.

/ISO Bulletin, 5.k. 5.sz. 1974. p.4./

! !

KÖNYVTÁRI MUNKA

Periodikus kiadványok gyűjtésének ésszerűsítése a szakkönyvtárakban

A British Library, Lending Division, BLL /a British Library Kölcsonzési Részlege/ előzőleg National Lending Library for Science and Technology 1962 óta működik. Tapasztalata szerint szolgáltatásait a legtöbb szakkönyvtár a pillanatnyi szükségletnek megfelelően veszi igénybe. A beszerzési, kölcsönzési, másolási, raktári politikát általában elszigetelten, a BLL központi forrásainak figyelembevétele nélkül tervezik.

Tekintve, hogy a BLL országos feladatkörű könyvtár, szükségesnek látszott a BLL szolgáltatásai és használata alapján egy olyan modell kialakítása, amely a szakkönyvtárak beszerzési és kölcsönzési politi-